

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-86-257>

УДК 336.71

ОЦІНКА СТІЙКОСТІ ТА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ СИСТЕМНО ВАЖЛИВОГО БАНКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ASSESSMENT OF THE STABILITY AND QUALITY MANAGEMENT OF THE CREDIT PORTFOLIO OF A SYSTEMICALLY IMPORTANT BANK IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW

Штефан Людмила Борисівна

кандидат економічних наук, доцент,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Західноукраїнського національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3428-5193>

Shtefan Liudmyla

Vinnitsia Educational and Scientific Institute of Economics
West Ukrainian National University

У статті досліджено особливості оцінки стійкості та управління якістю кредитного портфеля системно важливого банку України (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк») в умовах воєнного стану. Проведено аналіз основних показників кредитного портфеля банку за 2023-2025 роки, зокрема рівня проблемної заборгованості, кредитного ризику, достатності капіталу, ліквідності та структури кредитних вкладень. Визначено вплив воєнних ризиків, економічної нестабільності, інфляційних процесів і змін платоспроможності позичальників на якість кредитного портфеля банку. Обґрунтовано необхідність удосконалення системи управління кредитними ризиками, підвищення ефективності моніторингу позичальників та формування резервів. Запропоновано напрями зміцнення фінансової стійкості банку та підвищення якості кредитного портфеля в сучасних умовах.

Ключові слова: кредитний портфель, системно важливий банк, кредитний ризик, фінансова стійкість, проблемні кредити, управління якістю кредитного портфеля, воєнний стан, банківська система.

The article examines the assessment of the stability and quality management of the loan portfolio of a systemically important bank under martial law, which makes the study relevant in the context of prolonged economic instability and military risks in Ukraine. The purpose of the study is to analyze the dynamics and quality indicators of the loan portfolio of PrivatBank during 2023-2025, identify the main factors influencing the level of credit risk and financial stability of the bank, as well as develop recommendations for improving the efficiency of loan portfolio management in crisis conditions. The study uses methods of economic analysis, comparison, statistical analysis, coefficient analysis and graphical interpretation to assess the structure and quality of the loan portfolio, the level of problem loans, liquidity indicators, capital adequacy and concentration of credit risk. The results of the study showed that martial law, inflationary processes, deterioration of borrowers' solvency and macroeconomic instability significantly affected the quality of the bank's loan operations and increased the level of credit risks in the banking sector. At the same time, it was found that an effective risk diversification policy, the formation of reserves for expected credit losses, the digitalization of banking services and the strengthening of internal control systems contributed to maintaining the financial stability of the bank. Particular attention is paid to the analysis of the dynamics of problem loans, changes in the structure of the loan portfolio by categories of borrowers, as well as the bank's ability to maintain a sufficient level of liquidity and capital in wartime conditions. The practical significance of the article lies in the development of recommendations aimed at improving the quality management system of the loan portfolio of a systemically important bank. The proposed measures include strengthening the procedures for monitoring borrowers, improving credit risk assessment mechanisms, expanding restructuring programs for borrowers affected by military actions, optimizing the policy of forming reserves and increasing the efficiency of internal banking control. The need for further adaptation of the bank's credit policy to modern economic challenges and military threats is substantiated. It was emphasized that ensuring high quality of the loan portfolio and maintaining the stability of systemically important

banks are key prerequisites for maintaining the stability of the banking system and supporting the post-war recovery of the Ukrainian economy.

Keywords: loan portfolio, systemically important bank, credit risk, financial resilience, non-performing loans, loan portfolio quality management, martial law, banking system.

Постановка проблеми. Функціонування банківської системи України в умовах воєнного стану характеризується високим рівнем макроекономічної нестабільності, структурними змінами у фінансових потоках та підвищеною ймовірністю реалізації кредитних ризиків. Зниження ділової активності, втрата виробничого потенціалу окремих регіонів, міграційні процеси та зменшення доходів населення безпосередньо впливають на якість кредитних портфелів банківських установ. За таких обставин питання збереження фінансової стійкості системно важливих банків набуває стратегічного значення для підтримки стабільності національної економіки.

Особливої актуальності набуває дослідження процесів управління якістю кредитного портфеля системно важливого банку, зокрема ПриватБанку, який відіграє ключову роль у забезпеченні платіжної інфраструктури та кредитній підтримці бізнесу і населення. Масштаб діяльності банку, значна частка роздрібного сегмента та активна участь у державних програмах кредитування обумовлюють підвищені вимоги до ефективності системи ризик-менеджменту та механізмів контролю за якістю активів. Існуючі методики аналізу якості активів здебільшого розроблялися для умов відносної економічної стабільності та потребують переосмислення з урахуванням воєнних факторів, регуляторних обмежень і специфіки функціонування державних банків. У зв'язку з цим дослідження стійкості та якості кредитного портфелю системно важливого банку в умовах воєнного стану є важливим науковим і практичним завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз наукових досліджень свідчить про зростання уваги науковців до проблем забезпечення фінансової стійкості банків, управління кредитними ризиками та підвищення якості кредитного портфеля в умовах економічної нестабільності та воєнного стану. Особливого значення набувають питання мінімізації проблемної заборгованості, оцінки ризиковості кредитних операцій і вдосконалення механізмів управління кредитним портфелем банківських установ.

У сучасних міжнародних дослідженнях значна увага приділяється застосуванню

цифрових технологій та штучного інтелекту в системі кредитного ризик-менеджменту. Зокрема, Shuochen Bi та Wenqing Bao досліджують можливості використання технологій штучного інтелекту для підвищення ефективності оцінки кредитоспроможності позичальників та прогнозування кредитних ризиків [1].

Окремі аспекти формування якісного кредитного портфеля українських банків розглядаються у праці О. Zharikova та І. Verbovenko, де проаналізовано структуру кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» за секторами економіки та визначено основні тенденції його розвитку [2]. Проблемаам управління якістю кредитного портфеля банків в умовах воєнного стану присвячені дослідження С. Запорожця та Ю. Тригуба, які акцентують увагу на необхідності вдосконалення системи моніторингу кредитних ризиків і роботи з проблемною заборгованістю [4]. Теоретичні та методичні підходи до оцінки якості кредитного портфеля банку висвітлені у праці К. Затворницького, де визначено основні критерії оцінювання ефективності кредитної діяльності банківських установ [5].

Питання системного ризику та його впливу на кредитний ринок України досліджує В. Лавренюк, наголошуючи на необхідності підвищення стійкості банків до кризових явищ [6]. Водночас К. Ларіонова та Г. Капінос аналізують проблемну заборгованість банків України в умовах воєнного стану та визначають основні чинники зростання кредитних ризиків [7].

Особливості управління кредитною діяльністю банків у сучасних умовах розглядають О. Лиса та К. Дитиненко, які підкреслюють важливість удосконалення механізмів кредитного ризик-менеджменту та підвищення ефективності кредитної політики банків [8]. Дослідження І. Шалигіної присвячене формуванню кредитного портфеля українських банків в умовах війни та мінімізації кредитних ризиків [10].

Незважаючи на значну кількість наукових праць, питання оцінки стійкості та управління якістю кредитного портфеля системно важливих банків в умовах воєнного стану потребують подальших досліджень, зокрема щодо вдосконалення механізмів управління кредит-

ними ризиками та забезпечення стабільності банківської діяльності.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є оцінка стійкості та особливостей управління якістю кредитного портфеля системно важливого банку в умовах воєнного стану на прикладі ПриватБанку, а також визначення основних напрямів удосконалення механізмів управління кредитними ризиками для забезпечення фінансової стабільності банківської установи.

Виклад основного матеріалу дослідження. У період дії воєнного стану банківський сектор України функціонує в умовах підвищеного рівня невизначеності, що супроводжується погіршенням макроекономічних показників, зростанням кредитних ризиків та зміною структури банківських активів [11]. За таких умов особливого значення набуває забезпечення належної якості кредитного портфеля банківських установ, оскільки саме від ефективності управління кредитними операціями залежить рівень фінансової стійкості банку та його здатність виконувати основні функції в економіці держави.

Важливу роль у підтриманні стабільності фінансової системи відіграють системно важливі банки, серед яких провідне місце займає ПриватБанк. Значний масштаб діяльності банку, висока частка клієнтів фізичних осіб та активне кредитування суб'єктів господарювання обумовлюють необхідність постійного вдосконалення механізмів управління кредитним ризиком.

Оцінювання стійкості банку доцільно здійснювати на основі аналізу системи фінансових індикаторів, які характеризують рівень ліквідності, достатності капіталу, прибутковості та якості активів. Крім того, одним із ключових показників є частка непрацюючих кредитів у структурі кредитного портфеля, адже саме

вона дає змогу оцінити рівень проблемної заборгованості та ефективність реалізації кредитної політики банківської установи [8].

Проаналізуємо згідно фінансової звітності ПриватБанку динаміку кредитного портфеля в розрізі суб'єктів кредитування за 2023-2025 рр. Аналіз даних табл. 1 свідчить про позитивну динаміку кредитного портфеля банку упродовж 2023-2025 рр. Загальний обсяг кредитів та авансів клієнтам зріс із 92 019 млн грн у 2023 р. до 156 362 млн грн у 2025 р., тобто майже у 1,7 раза. У 2024 р. приріст кредитного портфеля становив 22,5 %, а у 2025 р. темпи зростання прискорилися до 38,7 %, що свідчить про активізацію кредитної діяльності банку та поступове відновлення економічної активності в країні.

Найбільш динамічне зростання спостерігається у сегменті кредитування юридичних осіб. Якщо у 2024 р. обсяг кредитів корпоративним клієнтам збільшився лише на 3,1 %, то вже у 2025 р. приріст становив 69,6 %. Така тенденція може бути пов'язана з розширенням фінансування підприємств, активізацією державних програм підтримки бізнесу та збільшенням потреби суб'єктів господарювання у кредитних ресурсах в умовах економічного відновлення. Значне зростання корпоративного кредитування також свідчить про посилення ролі банку у фінансуванні реального сектору економіки.

Водночас кредитування фізичних осіб також демонструє стабільну позитивну динаміку. У 2024 р. обсяг кредитів населенню зріс на 32,9 %, а у 2025 р. – ще на 25,9 %. Це може свідчити про поступове відновлення платоспроможності населення, зростання споживчого попиту та підвищення довіри клієнтів до банківської системи. Крім того, активізація роздрібного кредитування свідчить про покращення макроекономічних очікувань

Таблиця 1

**Динаміка кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк»
в розрізі суб'єктів кредитування за 2023-2025 рр., млн грн**

Показник	Роки			Відносне відхилення, % (+,-)	
	2023	2024	2025	2024 до 2023	2025 до 2024
Кредити та заборгованість юридичних осіб	31967	32950	55873	+3,1	+69,6
Кредити та заборгованість фізичних осіб	60052	79811	100489	+32,9	+25,9
Кредити та аванси клієнтам РАЗОМ	92019	112761	156362	+22,5	+38,7

Джерело: сформовано автором на основі фінансової звітності АТ КБ «Приватбанк» [3]

та адаптацію населення до умов воєнної економіки.

Проведемо оцінку структури кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк» в розрізі суб'єктів кредитування. Дані табл. 2 дають можливість оцінити структурні зміни кредитного портфеля банку в розрізі суб'єктів кредитування.

У 2023 р. найбільшу частку у структурі кредитного портфеля займали кредити фізичним особам – 65,3 %, тоді як на кредити юридичним особам припадало 34,7 %. У 2024 р. частка роздрібного кредитування зросла до 70,8 %, а корпоративного – відповідно скоротилася до 29,2 %. Це свідчить про орієнтацію банку на активне розширення кредитування населення, що могло бути пов'язано зі зростанням попиту на споживчі кредити та кредитні картки.

Проте у 2025 р. структура кредитного портфеля зазнала певних змін. Частка кредитів юридичним особам збільшилася до 35,7 %, тоді як питома вага кредитів фізичним особам знизилася до 64,3 %. Такі зміни пояснюються

значним приростом корпоративного кредитування у 2025 р. та активізацією фінансування бізнесу.

Таким чином, структура кредитного портфеля ПриватБанку у 2023-2025 рр. характеризується переважанням роздрібного сегмента, однак у 2025 р. спостерігається тенденція до посилення ролі корпоративного кредитування, що свідчить про поступову диверсифікацію кредитного портфеля банку.

Проаналізуємо структуру кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк» по фізичним особам в залежності від виду кредитування за 2023-2025 рр. Такий аналіз (табл. 3) показує, що основну частку впродовж усього досліджуваного періоду займали кредитні картки. У 2023 р. їх питома вага становила 76,0 %, у 2024 р. – 72,1 %, а у 2025 р. – 68,1 %. Незважаючи на домінування цього сегмента, спостерігається поступове скорочення його частки, що свідчить також про диверсифікацію роздрібного кредитного портфеля банку.

Водночас значно зросли обсяги іпотечного кредитування. Частка іпотечних креди-

Таблиця 2

**Склад та структура кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк»
в розрізі суб'єктів кредитування у 2023-2025 рр.**

Показники	2023 рік		2024 рік		2025 рік	
	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %
Кредити юридичних осіб	31967	34,7	32950	29,2	55873	35,7
Кредити фізичних осіб	60052	65,3	79811	70,8	100489	64,3
Кредити та аванси клієнтам РАЗОМ	92019	100	112761	100	156362	100

Джерело: сформовано автором на основі фінансової звітності АТ КБ «Приватбанк» [3]

Таблиця 3

**Структура кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк» по фізичним особам
в залежності від виду кредитування 2023-2025 рр.**

Показники	2023 рік		2024 рік		2025 рік	
	Сума, млн. грн	Питома вага, %	Сума, млн. грн	Питома вага, %	Сума, млн. грн	Питома вага, %
Кредитні картки	45621	76,0	57556	72,1	68388	68,1
Іпотечні кредити	4354	7,4	7342	9,2	9357	9,3
Кредити на придбання автомобіля	817	1,3	2564	3,2	6878	6,8
Споживчі кредити	9260	15,4	12349	15,5	15866	15,8
Кредити фізичних осіб РАЗОМ	60052	100	79811	100	100489	100

Джерело: сформовано автором на основі фінансової звітності АТ КБ «Приватбанк» [3]

тів збільшилася з 7,4 % у 2023 р. до 9,3 % у 2025 р. Це може свідчити про поступове відновлення ринку нерухомості та підвищення довіри населення до довгострокових кредитних продуктів. Позитивною тенденцією є також суттєве зростання автокредитування. Якщо у 2023 р. його частка становила лише 1,3 %, то у 2025 р. – вже 6,8 %. Така динаміка може бути пов'язана зі збільшенням попиту на особистий транспорт та активізацією ринку автомобілів. Споживчі кредити демонструють відносно стабільну частку у структурі портфеля – близько 15-16 %, що свідчить про стабільний попит населення на коротко- та середньострокові кредитні продукти.

Розглянемо структуру кредитного портфеля по юридичним особам (табл. 4).

Аналіз свідчить про суттєві зміни у пріоритетах корпоративного кредитування ПриватБанку. Найбільшу частку у 2023-2024 рр. займали кредити підприємствам мікро- та малого бізнесу – відповідно 74,7 % та 68,8 %. Це свідчить про орієнтацію банку на підтримку малого підприємництва як одного з ключових сегментів економіки. Проте у 2025 р. частка кредитів МСП скоротилася до 49,8 %, тоді як частка класичних кредитів юридичним особам зросла до 40,2 %. Така тенденція може свідчити про розширення кредитування середніх і великих підприємств та активізацію фінансування корпоративного сектору. Суттєво

зросли також обсяги дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом – з 640 млн грн у 2023 р. до 5 550 млн грн у 2025 р., а її частка збільшилася з 2,0 % до 9,9 %. Це може свідчити про активне використання банком лізингових механізмів фінансування бізнесу.

Водночас кредити та дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом, що управляються як окремий портфель, поступово скорочувалися та практично були відсутні у 2025 р., що є позитивною тенденцією та може свідчити про поступове врегулювання проблемної заборгованості минулих періодів.

Крім того, у 2023-2024 рр. банк використовував операції РЕПО як додатковий інструмент управління ліквідністю та диверсифікації активних операцій, однак у 2025 р. цей напрям був відсутній у структурі кредитного портфеля.

Проаналізуємо інформацію НБУ щодо проблемного кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» (рис. 1). Аналіз показників непрацюючих кредитів (NPL) у кредитному портфелі свідчить про суттєві зміни у підходах банку до управління проблемною заборгованістю та очищення балансу від низькоякісних активів.

Вагомий вплив на динаміку NPL мало впровадження у 2017 р. оновлених вимог НБУ щодо визначення непрацюючих кредитів відповідно до міжнародних стандартів. Посилення критеріїв оцінки якості активів зумо-

Таблиця 4

**Структура кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк»
по юридичним особам за 2023-2025 рр.**

Показники	2023 рік		2024 рік		2025 рік	
	Сума, млн. грн	Питома вага, %	Сума, млн. грн	Питома вага, %	Сума, млн. грн	Питома вага, %
Кредити юридичних осіб	5568	17,4	8362	25,4	22467	40,2
Кредити та дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом, що управляються як окремий портфель	409	1,3	24	0,1	7	–
Кредити підприємствам мікро- та малого бізнесу	23891	74,7	22681	68,8	27849	49,8
Кредити юридичним особам, що надані за операціями РЕПО	1459	4,6	160	0,5	–	–
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	640	2,0	1723	5,2	5550	9,9
Кредити юридичних осіб ВСЬОГО	31967	100,0	32950	100,0	55873	100,0

Джерело: сформовано автором на основі фінансової звітності АТ КБ «Приватбанк» [3]

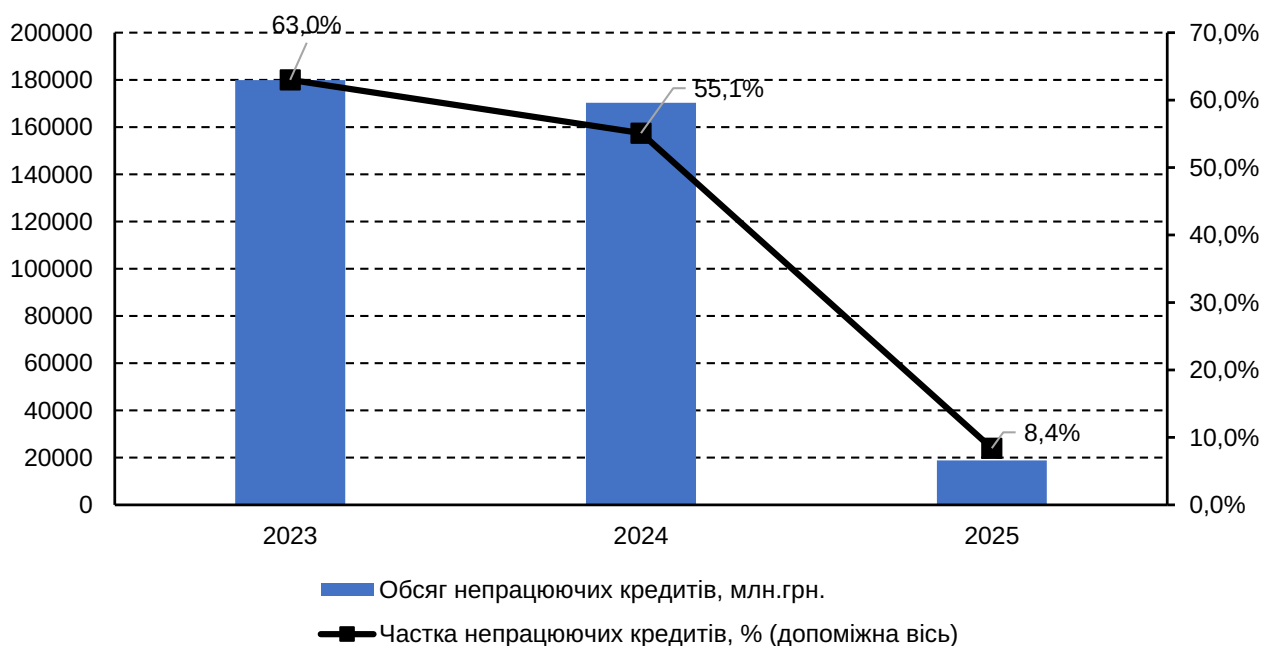

Рис. 1. Непрацюючі кредити АТ КБ «ПриватБанк» за 2023-2025 рр.

Джерело: сформовано автором на основі [9]

вило переведення значної частини кредитів до категорії проблемних, що відобразилося на загальному рівні NPL у банківському секторі [4]. Одним з факторів стало визнання банком значного обсягу проблемних активів після процесу націоналізації у 2016 р. Переважна частина таких кредитів була сформована ще до переходу банку у державну власність, однак саме після націоналізації вони були офіційно віднесені до категорії непрацюючих. Унаслідок цього рівень NPL тривалий час залишався одним із найвищих серед українських банків. Суттєві зміни відбулися наприкінці 2025 р., коли банк провів масштабне списання старих проблемних активів на суму близько 140 млрд грн. Переважно йшлося про кредити, видані до 2016 року, резерви під які були сформовані раніше. Фактично відбулося очищення балансу банку від токсичних активів. При цьому сама заборгованість не була анульована – її було перенесено на позабалансові рахунки з подальшим продовженням претензійно-позовної роботи щодо стягнення боргів [9].

У результаті проведених заходів частка непрацюючих кредитів у кредитному портфелі ПриватБанку суттєво скоротилася – з 44,7 % на початку грудня 2025 р. до 8,45 % станом на 1 січня 2026 р. Такий показник став найнижчим для банку за останні п'ятнадцять років та опустився нижче середнього рівня по банківському сектору країни. Це свідчить про

значне покращення структури активів банку та підвищення ефективності політики управління проблемною заборгованістю.

У 2023 р. банк продовжував підтримувати значний рівень резервування кредитного портфеля. Значний обсяг сформованих резервів дозволив банку провести очищення балансу від проблемних активів без істотного негативного впливу на фінансову стабільність і створив умови для подальшого розвитку кредитної діяльності.

Протягом аналізованого періоду банк зберігав високий рівень ліквідності, що підтверджується значним обсягом коштів клієнтів. Так, середній обсяг депозитної бази зріс із 513 748 млн грн у 2023 р. до 676 583 млн грн у 2025 р., тобто приблизно на 31,7 %. Це свідчить про стабільне зростання довіри населення та бізнесу до банку. Водночас обсяг кредитного портфеля збільшився з 92 019 млн грн до 156 362 млн грн, однак його частка у структурі залучених коштів залишалася відносно помірною, що забезпечувало достатній запас ліквідності.

Не менш важливим є показник достатності капіталу, який визначає здатність банку покривати можливі збитки за рахунок власного капіталу. У досліджуваному періоді банк стабільно виконував регулятивні вимоги НБУ, зокрема норматив достатності регулятивного капіталу (H2) утримувався на рівні, що суттєво перевищував мінімально встановлене

значення 10%. У 2023-2025 рр. цей показник перебував у межах близько 20-25%, що свідчить про значний запас фінансової міцності банку [9].

Упродовж досліджуваного періоду банк демонстрував позитивну динаміку як у сфері кредитування, так і щодо нарощування депозитної бази. Загальний обсяг кредитного портфеля зріс із 92019 млн грн у 2023 р. до 156362 млн грн у 2025 р., тобто майже на 70 %. Одночасно середня сума коштів клієнтів збільшилася з 513748 млн грн до 676583 млн грн, що свідчить про стабільне зміцнення ресурсної бази банку та високий рівень довіри вкладників навіть в умовах воєнного стану.

У 2023 році співвідношення кредитів до депозитів залишалось відносно помірним. На кожен 1 грн залучених коштів припадало близько 0,18 грн кредитних вкладень. Це свідчило про значний запас ліквідності та консервативний підхід банку до здійснення кредитних операцій. Значний обсяг депозитних ресурсів забезпечував фінансування кредитного портфеля без суттєвого ризику втрати платоспроможності чи дефіциту ліквідних коштів.

Здійснимо оцінку кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк» за показниками прибутковості кредитного портфелю (табл. 5). Інформація, наведена у табл. 5, свідчить про розширення масштабів кредитної діяльності банку упродовж 2023-2025 рр. У досліджуваному періоді банк демонстрував зростання

процентних доходів, чистого процентного доходу та обсягів кредитного портфеля. Разом із тим окремі коефіцієнти прибутковості характеризуються тенденцією до певного зниження, що обумовлено змінами у вартості ресурсної бази та особливостями функціонування банківського сектору в умовах воєнної економіки.

У 2025 р. обсяг процентних доходів банку досяг 91 214 млн грн, що на 24 976 млн грн більше порівняно з 2023 р. Темп приросту становили 37,7%. Крім того, на динаміку процентних доходів впливало збереження високих ставок на кредитному ринку та розширення кредитування як корпоративних клієнтів, так і населення.

Одночасно спостерігалось зростання процентних витрат банку. Якщо у 2023 р. їх обсяг становив 6 616 млн грн, то у 2025 р. – вже 11 288 млн грн. Абсолютний приріст склав 4 672 млн грн, або 70,6 %. Це свідчить про підвищення вартості залучених ресурсів, збільшення витрат на обслуговування депозитної бази та необхідність підтримання конкурентних умов для вкладників.

Попри швидке зростання процентних витрат, банк зберіг позитивну динаміку чистого процентного доходу. У 2025 р. його величина становила 79 926 млн грн, що на 34,1 % перевищує показник 2023 р. Це свідчить про достатньо високий рівень ефективності основної діяльності банку та здатність генерувати стабільний фінансовий результат навіть за умов підвищених економічних ризиків.

Таблиця 5

Показники прибутковості кредитного портфелю за 2023-2025 рр.

Показники	Роки			Відхилення 2025/2023	
	2023	2024	2025	+, -	%
Процентні доходи	66238	77594	91214	24976	37,7
Процентні витрати	6616	10706	11288	4672	70,6
Чистий процентний дохід	59622	66888	79926	20304	34,1
Середній обсяг кредитного портфеля	80052	102390	134562	54510	68,1
Загальна сума активів (середня)	610302	720734	828848	218546	35,8
Середня сума депозитів (кошти клієнтів)	513748	588561	676583	162835	31,7
Коефіцієнт доходності кредитного портфеля	0,74	0,65	0,59	-0,15	-20,3
Коефіцієнт співвідношення процентних доходів і процентних витрат	10,0	7,2	8,1	-1,9	-19,0
Чиста процентна маржа, %	9,77	9,28	9,64	-0,13	-1,3
Чистий спред, %	9,6	9,0	9,3	-0,3	-3,1

Джерело: сформовано автором на основі [9]

Водночас коефіцієнт доходності кредитного портфеля упродовж 2023-2025 рр. поступово знижувався. Якщо у 2023 р. його значення становило 0,74, то у 2025 р. – 0,59. Скорочення показника на 20,3 % може бути пов'язане зі зменшенням середньої прибутковості кредитних операцій, збільшенням частки кредитів із нижчим рівнем доходності. Негативна динаміка спостерігається також щодо коефіцієнта співвідношення процентних доходів і процентних витрат. У 2023 р. цей показник дорівнював 10,0, тоді як у 2025 р. – 8,1. Зниження коефіцієнта свідчить про випереджальні темпи зростання процентних витрат у порівнянні з доходами, що може бути наслідком подорожчання ресурсної бази та загального підвищення вартості банківського фінансування.

Чиста процентна маржа протягом досліджуваного періоду залишалася відносно стабільною. У 2023 р. її рівень становив 9,77 %, а у 2025 р. – 9,64 %. Незначне скорочення цього показника свідчить про те, що банк зберіг достатній рівень ефективності активних операцій навіть попри складні економічні умови.

Подібна ситуація спостерігається і щодо чистого спреда, значення якого зменшилося з 9,6 % до 9,3 %. Незважаючи на певне скорочення, показник залишається на достатньо високому рівні, що характеризує здатність банку підтримувати прибутковість кредитних операцій та ефективно управляти вартістю ресурсів.

Отже, проведений аналіз свідчить, що у 2023-2025 рр. ПриватБанк продовжував активно нарощувати обсяги кредитування та зміцнювати ресурсну базу. Водночас зниження окремих показників прибутковості вказує на посилення впливу зовнішніх економічних факторів, зростання вартості залучених коштів та необхідність подальшого вдосконалення механізмів управління ефективністю кредитного портфеля.

Проаналізуємо нормативи кредитного ризику банку саме у динаміці за 2023-2025 рр.,

оскільки вони характеризують рівень концентрації кредитного портфеля та ступінь ризиковості діяльності банку в умовах воєнного стану (табл. 6).

Значення нормативу Н7 залишалось значно нижчим за гранично допустимий рівень, що свідчить про обмеження надмірної залежності від окремих позичальників і достатній рівень диверсифікації кредитного портфеля. Показник Н8 також перебував у межах нормативних значень та характеризувався низьким рівнем концентрації великих кредитних експозицій.

Норматив Н9 залишався на мінімальному рівні, що підтверджує незначний обсяг операцій із пов'язаними особами та дотримання банком принципів прозорості у сфері кредитування. Це свідчить, що ПриватБанк підтримує достатній рівень фінансової стійкості, ефективно управляє кредитним портфелем і забезпечує контроль за кредитними ризиками в умовах воєнних викликів.

Для оцінки якості та стійкості кредитного портфеля банку доцільно проаналізувати систему коефіцієнтів, які характеризують рівень кредитного ризику, достатність капіталу для покриття можливих втрат та частку проблемної заборгованості у структурі кредитного портфеля (табл. 7).

Значення коефіцієнта покриття кредитного портфеля власним капіталом свідчать про достатню забезпеченість кредитних операцій власними ресурсами банку, що позитивно впливає на рівень його фінансової надійності та здатність протистояти можливим збиткам. Динаміка коефіцієнта якості кредитного портфеля демонструє тенденцію до покращення структури кредитних вкладень і поступового скорочення частки ризикових активів. Зниження коефіцієнта покриття класифікованих кредитів власним капіталом характеризує зменшення рівня навантаження проблемної заборгованості на капітал банку. Така тенденція є позитивною, оскільки підтверджує підвищення стійкості банківської установи

Таблиця 6

Показники нормативів кредитного ризику АТ КБ «ПриватБанк»

Показник	Норматив НБУ	2023	2024	2025
Н7 – норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента, %	≤ 25%	5,47	6,69	14,29
Н8 – норматив великих кредитних ризиків, %	≤ 800%	0,00	0,00	55,92
Н9 – норматив кредитного ризику за операціями з пов'язаними особами, %	≤ 25%	0,00	0,00	0,06

Джерело: сформовано автором на основі [9]

Таблиця 7

Аналіз показників якості кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» за 2023-2025 рр.

Показники якості кредитного портфеля банку	2023	2024	2025
Коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом	0,87	0,85	0,83
Коефіцієнт якості кредитного портфеля	1,91	1,46	1,30
Коефіцієнт покриття класифікованих кредитів власним капіталом	2,20	1,73	1,39
Коефіцієнт проблемних кредитів	1,78	1,39	1,20

Джерело: сформовано автором на основі [9]

до кредитних ризиків та покращення структури активів. Крім того, поступове скорочення коефіцієнта проблемних кредитів вказує на зниження частки непрацюючих кредитів у портфелі банку. Це може бути результатом удосконалення системи ризик-менеджменту, роботи з проблемною заборгованістю та посилення контролю за якістю кредитних операцій.

За результатами дослідження для банку доцільним є удосконалення підходів до оцінювання кредитоспроможності позичальників з урахуванням воєнних чинників, територіальних особливостей ведення бізнесу та змін фінансового стану клієнтів. Важливим є також підвищення ефективності роботи з проблемною заборгованістю шляхом розвитку програм реструктуризації кредитів і посилення контролю за якістю обслуговування кредитного портфеля.

Необхідним залишається підтримання достатнього рівня резервування під можливі кредитні втрати та впровадження автоматизованих систем ризик-менеджменту й сучасних

моделей прогнозування кредитних ризиків. Проведений аналіз дає підстави стверджувати, що ПриватБанк упродовж досліджуваного періоду зберігав належний рівень фінансової стійкості та ефективно реалізовував політику управління якістю кредитного портфеля в умовах воєнного стану.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє констатувати, що АТ КБ «ПриватБанк» упродовж 2023-2025 рр. забезпечував достатній рівень фінансової стійкості та ефективно здійснював управління якістю кредитного портфеля в умовах воєнного стану. Аналіз нормативів кредитного ризику та показників якості кредитного портфеля підтвердив дотримання банком регулятивних вимог НБУ, помірний рівень концентрації кредитних ризиків і тенденцію до покращення структури кредитних активів. Отже, на сьогодні система управління кредитним портфелем банку є достатньо ефективною та сприяє підтриманню стабільності банківської діяльності в умовах підвищених економічних ризиків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Shuochen Bi, Wenqing Bao. Innovative Application of Artificial Intelligence Technology in Bank Credit Risk Management. *International Journal of Global Economics and Management*. 2024. URL: <https://arxiv.org/pdf/2404.18183> (дата звернення: 07.05.2026).
2. Zharikova, O., Verbovenko, I. (2022). Formation of a quality credit portfolio of ukrainian banks: State and structure of the credit portfolio of "Privatbank" JSC by different sectors of the economy. *Economics and Business Management*, 13(4), 46-61. URL: [https://doi.org/10.31548/economics13\(4\).2022.46-61](https://doi.org/10.31548/economics13(4).2022.46-61) (дата звернення: 10.05.2026).
3. Фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк» за 2023-2025 рр.: Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк». URL: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (дата звернення: 08.05.2026).
4. Запорожець С., Тригуб Ю. Управління якістю кредитного портфеля банку в умовах воєнного стану. *Фінансовий простір*. 2023. № 4. С. 56-63. URL: <https://fp.lnu.edu.ua/index.php/fp/article/view/882/1107>
5. Затворницький К. Критерії оцінки якості кредитного портфеля банку. *Фінансовий простір*. 2023. № 1. С. 95-101. URL: <https://fp.lnu.edu.ua/index.php/fp/article/view/636/634>
6. Лавренюк В. Системний ризик на ринку кредитних послуг України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2025. № 1(41). С. 133-140. URL: <https://ir.stu.cn.ua/server/api/core/bitstreams/7c0d2a32-3cd7-430a-a852-d41a9f1c8acc/content>

7. Ларіонова К. С., Капінос Г. П. Проблемна заборгованість банків України в умовах воєнного стану. *Modeling the Development of the Economic Systems*. 2024. № 11. URL: <https://elar.khmnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/05a7b64a-712f-4b14-a716-e5eb3b37f615/content>
8. Лиса О. В., Дитиненко К. Проблематика управління кредитною діяльністю банків у сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2025. № 68. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7060/7003>
9. Національний банк України. Основні показники діяльності банків України за 2023-2025 рр. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic> (дата звернення: 07.05.2026).
10. Шалигіна І. В. Кредитний портфель українських банків під час війни: формування та мінімізація ризиків. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 2(49). С. 112-118. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/959/918>
11. Штефан Л.Б. Аналіз динаміки розвитку банківського сектору України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 69. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-89>

REFERENCES:

1. Shuochen Bi , Wenqing Bao. (2024) Innovative Application of Artificial Intelligence Technology in Bank Credit Risk Management. *International Journal of Global Economics and Management*. Available at: <https://arxiv.org/pdf/2404.18183> (accessed May 07, 2026).
2. Zharikova, O., Verbovenko, I. (2022) Formation of a quality credit portfolio of ukrainian banks: State and structure of the credit portfolio of "Privatbank" JSC by different sectors of the economy. *Economics and Business Management*, vol. 13(4), pp. 46-61. Available at: [https://doi.org/10.31548/economics13\(4\).2022.46-61](https://doi.org/10.31548/economics13(4).2022.46-61) (accessed May 10, 2026).
3. JSC CB "PrivatBank" (2026) Finansova zvitnist AT KB «PryvatBank» za 2023-2025 rr. [Financial statements of JSC CB "PrivatBank" for 2023-2025]. Available at: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (accessed May 08, 2026).
4. Zaporozhets S., Tryhub Yu. (2023) Upravlinnia yakistiu kredytnoho portfelia banku v umovakh voiennoho stanu [Managing the quality of a bank's loan portfolio under martial law]. *Finansovy prostir - Financial space*, vol. 4, pp. 56-63. Available at: <https://fp.lnu.edu.ua/index.php/fp/article/view/882/1107>
5. Zatvornytskyi K. (2023) Kryterii otsinky yakosti kredytnoho portfelia banku [Criteria for assessing the quality of a bank's loan portfolio]. *Finansovy prostir – Financial space*, vol. 1, pp. 95-101. Available at: <https://fp.lnu.edu.ua/index.php/fp/article/view/636/634>
6. Lavreniuk V. (2025) Systemnyi ryzyk na rynku kredytnykh posluh Ukrainy [Systemic risk in the credit services market of Ukraine]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, vol. 1(41), pp. 133-140. Available at: <https://ir.stu.cn.ua/server/api/core/bitstreams/7c-0d2a32-3cd7-430a-a852-d41a9f1c8acc/content>
7. Larionova K. S., Kapinos H. P. (2024) Problemna zaborhovanist bankiv Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Problematic debt of Ukrainian banks under martial law]. *Modeling the Development of the Economic Systems*, vol. 11. Available at: <https://elar.khmnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/05a7b64a-712f-4b14-a716-e5eb3b37f615/content>
8. Lysa O. V., Dytynenko K. (2025) Problematyka upravlinnia kredytnoiu diialnistiu bankiv u suchasnykh umovakh [Issues of managing bank lending activities in modern conditions]. *Економіка та суспільство - Economy and society*, vol. 68. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7060/7003>
9. Natsionalnyi bank Ukrainy. Osnovni pokaznyky diialnosti bankiv Ukrainy za 2023-2025 rr. [National Bank of Ukraine. Main indicators of the activity of Ukrainian banks for 2023-2025]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic> (accessed May 07, 2026).
10. Shalyhina I. V. (2024) Kredytnyi portfel ukrainskykh bankiv pid chas viiny: formuvannia ta minimizatsiia ryzykiv [The loan portfolio of Ukrainian banks during the war: formation and minimization of risks]. *Stalyi rozvytok ekonomiky – Sustainable economic development*, vol. 2(49), pp. 112-118. Available at: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/959/918>
11. Shtefan L. B. (2024) Analiz dynamiky rozvytku bankivskoho sektoru Ukrainy [Analysis of the development dynamics of Ukraine's banking sector]. *Економіка та суспільство – Economy and society*, vol. 69. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-89>

Дата надходження статті: 23.04.2026

Дата прийняття статті: 15.05.2026

Дата публікації статті: 27.05.2026